YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
29 päivänä huhtikuuta 2004 *

Yhdistetyissä asioissa C-199/01 P ja C-200/01 P,

IPK-München GmbH, kotipaikka München (Saksa), edustajanaan Rechtsanwalt H.-J. Prieß, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. Grunwald, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajina,

joissa valittajat vaativat kahdessa muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (kolmas jaosto) asiassa T-331/94, IPK-München vastaan komissio, 6.3.2001 antaman tuomion (Kok. 2001, s. II-779) osittaista kumoamista,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: V. Skouris, joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. N. Cunha Rodrigues, J.-P. Puissochet, R. Schintgen ja F. Macken (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.7.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 IPK-München GmbH (jäljempänä IPK) ja Euroopan yhteisöjen komissio ovat yhteisöjen tuomioistuimeen 14.5.2001 toimittamillaan kahdella valituksella hakeneet muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-331/94, IPK-München vastaan komissio, 6.3.2001 antamaan tuomioon (Kok. 2001, s. II-779), jolla se kumosi 3.8.1994 tehdyn komission päätöksen, jolla kieltäydyttiin maksamasta IPK:lle loppuosaa rahoitustuesta, joka oli myönnetty sellaiseen hankkeeseen, jonka tarkoituksena oli ympäristöä säästävää matkailua koskevan tietopankin luominen Eurooppaan (jäljempänä riidanalainen päätös).

2 Nämä kaksi asiaa yhdistettiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 15.10.2001 antamalla määräyksellä kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Tosiseikat

3 Tosiseikat, sellaisina kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ne todennut muutoksenhaun kohteena olevassa tuomiossa, esitetään seuraavasti.

4 Komissio julkaisi 26.2.1992 *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ehdotuspyynnön tukeakseen matkailu- ja ympäristöalan hankkeita (EYVL C 51, s. 15).

5 Matkailualalla toimiva IPK jätti 22.4.1992 komissiolle ehdotuksen hankkeesta, joka liittyi ympäristöä säästävää matkailua koskevan tietopankin käyttöönottamiseen Euroopassa (jäljempänä ehdotus). Tietopankin nimeksi piti antaa "Ecodata" (jäljempänä hanke). Ehdotuksessa, joka jakautui hankkeen täytäntöönpanon osalta seitsemään vaiheeseen, täsmennettiin, että IKP:n piti toimia hankkeen koordinaattorina ja että töiden toteuttamisessa tämän yhtiön oli tarkoitus olla yhteistyössä kolmen muun yrityksen, eli ranskalaisen Innovencen, italialaisen Tourconsultin ja kreikkalaisen 01-Pliroforikin, kanssa.

6 Komissio ilmoitti IPK:lle 4.8.1992 päivätyllä kirjeellään päätöksestään myöntää hankkeelle 530 000 ecun suuruinen tuki, joka vastasi 53:a prosenttia hankkeesta

aiheutuvista kustannuksista, ja se pyysi valittajaa allekirjoittamaan ja palauttamaan tuensaajan ilmoituksen (jäljempänä ilmoitus), joka oli kirjeen liitteenä ja johon sisältyivät tuensaantiehdot.

7 Ilmoituksessa todettiin muun muassa, että 60 prosenttia tuesta maksettaisiin sen jälkeen, kun komissio olisi vastaanottanut IPK:n asianmukaisesti allekirjoittaman ilmoituksen, ja että loppuosa tuesta maksettaisiin sen jälkeen, kun komissio olisi vastaanottanut ja hyväksynyt hankkeen toteuttamista koskevat kertomukset eli välikertomuksen, joka olisi annettava kolmen kuukauden kuluessa hankkeen toteuttamisen aloittamisesta, ja loppukertomuksen ja hankkeeseen liittyvät kirjanpitoasiakirjat, jotka olisi annettava kolmen kuukauden kuluessa hankkeen loppuunsaattamisesta ja viimeistään 31.10.1993.

8 IPK allekirjoitti ilmoituksen 23.9.1992, ja yrityspolitiikkaa, kauppaa, matkailua ja sosiaalitaloutta käsittelevä komission pääosasto (PO XXIII) kirjasi sen vastaanotetuksi 29.9.1992.

9 Komissio ilmoitti 23.10.1992 IPK:lle, että se odotti sen antavan ensimmäisen kertomuksensa 15.1.1993. Samassa kirjeessään komissio pyysi IPK:ta myös esittämään vielä kaksi muuta välikertomusta, jotka oli annettava 15.4.1993 ja 15.7.1993. Lisäksi komissio muistutti IPK:ta siitä, että loppukertomus olisi annettava viimeistään 31.10.1993. Komissio ehdotti myös IPK:lle, että hankkeeseen osallistuisi saksalainen yritys Studienkreis für Tourismus (jäljempänä Studienkreis).

10 Pääosasto XXIII:n erään yksikön päällikkö kutsui 24.11.1992 IPK:n ja 01-Pliroforikin kokoukseen, johon Innovence ja Tourconsult eivät osallistuneet. Hänen väitetään ehdottaneen tässä kokouksessa, että pääosa työstä ja varoista annettaisiin 01-Pliroforikille. IPK vastusti tätä ehdotusta.

11 Tuen ensimmäinen osa, eli 318 000 ecua (60 prosenttia koko tuesta eli 530 000 ecusta), maksettiin tammikuussa 1993.

12 Studienkreisin osallistumisesta hankkeeseen keskusteltiin 19.2.1993 komissiossa pidetyssä kokouksessa. Muutama päivä tämän kokouksen jälkeen hankkeen hoitaminen otettiin pois pääosasto XXIII:n kyseiseltä yksikön päälliköltä. Tämän jälkeen viimeksi mainittua vastaan pantiin vireille kurinpitomenettely, jonka päätteeksi hänet pantiin viralta.

13 Studienkreisia ei lopulta otettu mukaan hankkeen toteuttamiseen. IPK, Innovence, Tourconsult ja 01-Pliroforiki tekivät 29.3.1993 sopimuksen hankkeeseen liittyvien tehtävien ja varojen jaosta. Tätä jakoa selvitettiin IPK:n ensimmäisessä kertomuksessa, jonka se antoi huhtikuussa 1993.

14 IPK antoi toisen kertomuksen heinäkuussa 1993 ja loppukertomuksen lokakuussa 1993. Lisäksi se kutsui komission valmiiden töiden esittelytilaisuuteen, joka pidettiin 15.11.1993.

15 Komissio ilmoitti 30.11.1993 päivätyllä kirjeellään IPK:lle katsovansa, että 31.10.1993 mennessä loppuun saatetut työt eivät vastanneet tyydyttävästi sitä, mitä ehdotuksessa oli luvattu, ja ettei sen tarvinnut maksaa vielä maksamatta olevaa 40 prosenttia siitä tälle hankkeelle myönnetystä tuesta, jonka kokonaismäärä oli 530 000 ecua. Komissio perusteli tätä päätöstään kirjeen 1–5 kohdassa erityisesti seuraavilla syillä:

"1. Hanke ei ole läheskään valmis. Alkuperäisen ehdotuksen mukaan pilottivaihe oli hankkeen viides vaihe. Kuudes ja seitsemäs vaihe olivat järjestelmän

arviointi ja järjestelmän laajentaminen (kaikkiin kahteentoista jäsenvaltioon), ja ehdotuksen sivulla 17 olevasta aikataulusta ilmenee selvästi, että nämä vaiheet oli suoritettava osana komission osittain rahoittamaa hanketta.

2. Pilottivaiheen kyselylomake oli tätä hanketta varten selvästi liian yksityiskohtainen, kun otetaan erityisesti huomioon käytettävissä olevat voimavarat ja hankkeen luonne. Lomakkeen olisi pitänyt perustua realistisempaan arvioon siitä, mitkä tiedot olivat tärkeimpiä matkailu- ja ympäristöalan kanssa tekemisissä oleville henkilöille — —.

3. Eri tietopankkeja ei ole liitetty toisiinsa distributiiviseksi tietopankkijärjestelmäksi 31.10.1993 mennessä.

4. Koealueilta saadut tiedot ovat tyypiltään ja laadultaan erittäin huonoja erityisesti siksi, että tietoja hankittiin vain neljästä jäsenvaltiosta ja näistä jokaisesta vain kolmelta alueelta. Suuri osa järjestelmään kuuluvista tiedoista on vähämerkityksellisiä tai täysin merkityksettömiä erityisesti paikallistason matkailusta aiheutuvien ympäristövaikutusten kannalta.

5. Nämä ja myös muut ilmeiset syyt osoittavat riittävästi, että [IPK] on johtanut ja koordinoinut hanketta huonosti ja että se ei ole toteuttanut hanketta velvollisuuksiensa edellyttämällä tavalla."

16 Lisäksi komissio ilmoitti tässä kirjeessä IPK:lle, että sen oli varmistauduttava siitä, että jo maksettu 60 prosenttia tuesta, toisin sanoen 318 000 ecua, oli ilmoituksen mukaisesti käytetty vain ehdotuksessa esitetyn hankkeen toteuttamiseen, ja se esitti kirjeen 6–12 kohdassa huomautuksia näiden varojen käyttöä koskevasta IPK:n kertomuksesta.

17 Tämä yritys ilmaisi olevansa eri mieltä 30.11.1993 päivätyssä kirjeessä mainituista seikoista muun muassa 28.12.1993 päivätyssä, komissiolle osoitetussa kirjeessään. IPK ja komission edustajat pitivät 29.4.1994 kokouksen näiden ristiriitojen selvittämiseksi.

18 Pääosasto XXIII:n pääjohtaja ilmoitti riidanalaisella päätöksellä IPK:lle, ettei sen 28.12. päivätyssä kirjeessä ollut mitään sellaista, minkä perusteella komissio olisi voinut muuttaa kantaansa. Hän vahvisti, että 30.11.1993 päivätyssä kirjeessä esitetyistä syistä komissio ei maksaisi enää mitään tähän hankkeeseen liittyviä tukia. Kyseinen pääosasto aikoi lisäksi toisten yksiköiden kanssa jatkaa sen kysymyksen selvittämistä, pyytäisikö se IPK:ta palauttamaan osan siitä 60 prosentin määrästä, joka tuesta oli jo maksettu.

Oikeudenkäynti

19 IPK nosti riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen kirjaamoon 13.10.1994 jättämällään kannekirjelmällä.

20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen asiassa T-331/94, IPK vastaan komissio, 15.10.1997 antamallaan tuomiolla (Kok. 1997, s. II-1665).

21 Tuon tuomion 47 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi seuraavaa:

> "— — [IPK] ei voi syyttää komissiota siitä, että hankkeen toteuttaminen on myöhästynyt. On syytä todeta, että [IPK] odotti vuoden 1993 maaliskuuhun asti, ennen kuin se aloitti muiden hankkeeseen osallistuvien yritysten kanssa keskustelut siitä, miten niiden tehtävät oli jaettava hankkeen toteuttamisessa, vaikka kantaja oli hankkeen koordinaattori. [IPK] kulutti näin ollen puolet hankkeen toteuttamiseen varatusta ajasta siten, ettei se järjellisesti edes pystynyt aloittamaan tehokasta työskentelyä. Vaikka [IPK] on esittänyt tiettyjä todisteita siitä, että vuoden 1992 marraskuun ja vuoden 1993 helmikuun välisenä aikana yksi tai useat komission virkamiehet olivat puuttuneet häiritsevästi hankkeen toteuttamiseen, [IPK] ei kuitenkaan ole osoittanut, että komission virkamiesten toiminnan vuoksi sillä ei ollut mitään mahdollisuutta aloittaa todellista yhteistyötä kyseisten yritysten kanssa ennen vuoden 1993 maaliskuuta."

22 IPK haki yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 22.12.1997 jättämällään valituskirjelmällä EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta edellä mainittuun asiassa IPK vastaan komissio 15.10.1997 annettuun tuomioon.

23 Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-433/97 P, IPK vastaan komissio, 5.10.1999 antamassaan tuomiossa (Kok. 1999, s. I-6795) seuraavaa:

> "15 — — on todettava, että kuten [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa IPK vastaan komissio 15.10.1997 antaman] tuomion 47 kohdasta ilmenee, [IPK] esitti todisteita siitä, että komission virkamiehet olivat [em. asiassa IPK vastaan komissio annetun] tuomion 9 ja 10 kohdassa täsmennetyllä tavalla puuttuneet hankkeen hallintoon, mikä vaikutti todennäköisesti hankkeen moitteettomaan toteuttamiseen.

16 Tässä tilanteessa komission asiana oli osoittaa, että kyseiset komission virkamiesten toimet eivät ole vaikuttaneet [IPK:n] mahdollisuuksiin toteuttaa hanke tyydyttävällä tavalla.

17 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen edellyttäessään, että [IPK:n] oli näytettävä toteen se, että komission virkamiesten toimien vuoksi sillä ei ollut mitään mahdollisuutta aloittaa tehokasta yhteistyötä muiden hankkeessa mukana olevien yritysten kanssa."

24 Tästä syystä yhteisöjen tuomioistuin kumosi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa IPK vastaan komissio 15.10.1997 antaman tuomion ja palautti asian EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

25 Asian tultua palautetuksi IPK esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kaksi kumoamisperustetta, jotka perustuivat tiettyjen yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamiseen ja EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan (josta on tullut EY 253 artikla) rikkomiseen.

Valituksenalainen tuomio

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 35 kohdassa riidan kohteesta, että 30.11.1993 päivätty kirje koostui kahdesta osasta. Ensimmäinen osa, eli kirjeen perustelujen 1–5 kohta, koski komission päätöstä olla maksamatta tuen toista osaa, ja näin ollen se sisälsi riidanalaisen päätöksen perustelut. Toinen osa, eli 30.11.1993 päivätyn kirjeen perustelujen 6–12 kohta, koski sitä, peritäänkö jo maksettu 60 prosenttia tuesta mahdollisesti takaisin.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 36 kohdassa, että, kuten komissio oli istunnossa myöntänyt, 30.11.1993 päivätyn kirjeen perustelujen 6–12 kohta eivät olleet osa riidanalaisen päätöksen perusteluita. Koska nämä kohdat oli esitetty ainoastaan sitä silmällä pitäen, että komissio mahdollisesti tekisi tulevaisuudessa päätöksen tuen jo maksetun osan takaisinperinnästä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että argumentit, jotka IPK oli kanteessaan näiden kohtien osalta esittänyt, piti jättää tutkimatta.

28 Useiden yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamista koskevan IPK:n ensimmäisen kanneperusteen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti aluksi valituksenalaisen tuomion 42–55 kohdassa yhteenvedon niistä lausumista, jotka asianosaiset olivat esittäneet hankkeen loppuunsaattamisajankohdasta. Se katsoi, että rahoitustuen myöntämisestä 4.8.1992 tehdyn päätöksen ja siihen liitetyn ilmoituksen mukaan IPK:n piti saattaa hanke loppuun viimeistään 31.10.1993 ja että IPK oli loppukertomuksensa sivulla 89 myöntänyt tämän olevan se ajankohta, jona hankkeen pitäisi olla loppuunsaatettu.

29 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki valituksenalaisen tuomion 56–63 kohdassa ne lausumat, jotka asianosaiset olivat esittäneet hankkeen tilasta 31.10.1993, ja katsoi tämän jälkeen olevan selvää, ettei hanke tuona ajankohtana täyttänyt IPK:n ehdotuksessa asetettuja edellytyksiä ainakaan seitsemännen vaiheen osalta.

30 Kolmanneksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palautti valituksenalaisen tuomion 64–75 kohdassa mieliin ne perustelut, joita IPK oli esittänyt 31.10.1993 olleen määräpäivän ylittymiselle, eli rahoitustuen ensimmäisen osan maksun viivästymisen, 24.11.1992 pidetyn kokouksen ja komission yritykset ottaa Studienkreis mukaan hankkeen toteuttamiseen. Ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuimen mukaan asiakirjoista ilmenee, että komissio painosti IPK:ta kesästä 1992 ainakin 15.3.1993 asti, jotta Studienkreis olisi otettu mukaan hankkeen toteuttamiseen.

31 Neljänneksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki valituksenalaisen tuomion 76–85 kohdassa, oliko komissio näyttänyt toteen sen, että huolimatta siitä, että se oli yrittänyt saada Studienkreisin mukaan hankkeen toteuttamiseen, IPK:n oli mahdollista toteuttaa hanke tyydyttävällä tavalla (ks. em. asiassa IPK v. komissio 5.10.1999 annettu tuomio, 16 kohta). Koska komission asiaan puuttuminen viivästytti hankkeen toteuttamista aina maaliskuuhun 1993 asti, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 84 kohdassa, ettei mitenkään voitu katsoa, että se, että hanke oli 31.10.1993 toteutettu vasta osittain, johtui IPK:n kyvyttömyydestä.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisessa tuomiossa muun muassa seuraavaa:

"85 Kun komissio ei ole esittänyt muita argumentteja väitteidensä tueksi, on siis katsottava, ettei komissio ole näyttänyt toteen sitä, että komission toimet, joilla pyrittiin erityisesti Studienkreisin mukaanottamiseen — hankkeeseen, 'eivät — vaikuttaneet [IPK:n] mahdollisuuksiin toteuttaa hanke tyydyttävällä tavalla'.

86 Kun otetaan huomioon se, että ainakin kesästä 1992 15.3.1993 asti komissio oli jatkuvasti edellyttänyt kantajalta Studienkreisin mukaanottamista — hankkeeseen — vaikka [IPK:n] ehdotuksessa ja tukipäätöksessä ei mainittu tämän yrityksen osallistumista hankkeeseen — mikä oli välttämättä viivästyttänyt hankkeen toteuttamista, ja kun otetaan huomioon se, että komissio ei ole osoittanut, että tästä komission hankkeeseen puuttumisesta huolimatta [IPK] olisi pystynyt toteuttamaan hankkeen tyydyttävällä tavalla, on syytä katsoa, että komissio on loukannut vilpittömän mielen periaatetta kieltäytyessään maksamasta tuen toista osaa sillä perusteella, että hanketta ei ollut saatettu päätökseen 31.10.1993."

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siis hyväksyi tämän perusteen ilman, että komission muita toimia oli tarpeen tutkia.

34 Valituksenalaisen tuomion 88 ja 89 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutkii komission väitettä, jonka mukaan PO XXIII:n erään yksikön päällikkö, eli Tzoanos, johon tämän tuomion 10 kohdassa viitataan, 01-Pliroforiki-yritys ja IPK olisivat olleet lainvastaisessa salaisessa yhteistyössä keskenään. Tämän jälkeen se hylkäsi tämän väitteen seuraavasti:

"90 — — riidanalaisessa päätöksessä ja 30.11.1993 mainitussa kirjeessä, johon riidanalaisessa päätöksessä viitataan, ei mainita Tzoanosin, 01-Pliroforikin ja [IPK:n] välisen salaisen yhteistyön olevan peruste sille, miksi tuen toista osaa ei makseta [IPK:lle]. Riidanalaisessa päätöksessä ja 30.11.1993 mainitussa kirjeessä ei mainita myöskään mitään siitä, että komission mukaan tuki olisi lainvastaisesti myönnetty [IPK:lle]. Tämän vuoksi komission selitystä, joka koskee asianomaisten lainvastaista salaista yhteistyötä, ei voida pitää lisäselvityksenä, joka on esitetty tuomioistuimessa riidanalaisen päätöksen tueksi (ks. vastaavasti asia 195/80, Michel v. parlamentti, tuomio 26.11.1981, Kok. 1981, s. 2861, 22 kohta; asia T-16/91 RV, Rendo ym. v. komissio, tuomio 12.12.1996, Kok. 1996, s. I-1827, 45 kohta, ja asia T-77/95 RV, Ufex ym. v. komissio, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. II-2167, 54 kohta).

91 Kun otetaan huomioon se, että EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava riidanalaisen päätöksen laillisuus ainoastaan tähän päätökseen sisältyvien perusteluiden pohjalta, komission väitteitä, jotka koskevat fraus omnia corrumpit -periaatetta, ei voida hyväksyä.

92 On syytä lisätä, että jos komissio olisi riidanalaisen päätöksen tehtyään katsonut, että edellä 89 kohdassa mainitut seikat olivat riittävä peruste sille, että Tzoanosin, 01-Pliroforikin ja [IPK:n] välinen lainvastainen salainen yhteistyö teki — hankkeen tukemiseen johtaneen menettelyn lainvastaiseksi, komissio olisi voinut sen sijaan, että se esittää oikeudenkäynnin aikana riidanalaiseen päätökseen sisältymättömän perusteen, peruuttaa riidanalaisen päätöksen ja tehdä uuden päätöksen, jossa paitsi kieltäydytään maksamasta tuen toista osaa myös määrätään kantaja palauttamaan jo maksettu tuen osa.

93 Kaiken edellä esitetyn perusteella riidanalainen päätös on kumottava, eikä ole tarpeen tutkia muita [IPK:n] esittämiä kanneperusteita."

35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siis kumosi riidanalaisen päätöksen ja velvoitti komission vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan IPK:lle sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa että yhteisöjen tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Valitukset

36 IPK vaatii valituksessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion, koska sen 34–36 kohdassa lähdetään liikkeelle siitä, etteivät komission 30.11.1993 päivätyn kirjeen perustelujen 6–12 kohta ole osa riidanalaisen päätöksen perusteluja

— jättää komission valituksen tutkittavaksi ottamatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

37 IPK esittää valituksensa tueksi kolme valitusperustetta, joista ensimmäinen nojautuu oikeudenkäynnin kohteen väärinymmärtämiseen, toinen perusteluvelvollisuuden rikkomiseen ja kolmas edellä mainitussa asiassa IPK vastaan komissio 5.10.1999 annetun tuomion velvoittavan vaikutuksen rikkomiseen.

38 Komissio vaatii valituksessaan, että yhteisöjen tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion ja hylkää IPK:n riidanalaisesta päätöksestä nostaman kanteen

— toissijaisesti kumoaa valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi

— jättää IPK:n valituksen tutkittavaksi ottamatta tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana

— velvoittaa IPK:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

39 Komissio puolestaan vetoaa valituksessaan viiteen valitusperusteeseen, joista ensimmäisen mukaan riidanalaisen päätöksen perusteluja on arvioitu epätäydellisesti ja perusteettoman edun kieltoa koskeva periaatetta on loukattu, toisen mukaan Tzoanosin, 01-Pliroforiki-nimisen yrityksen ja IPK:n välistä lainvastaista salaista yhteistyötä on arvioitu virheellisesti, kolmannen mukaan komission ehdotusta siitä, että Studienkreis osallistuisi hankkeeseen, on arvioitu virheellisesti, neljännen mukaan vilpittömän mielen periaatteen loukkaamisen seurauksia ei ole tutkittu, ja viidennen mukaan periaatetta dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est ja periaatetta fraus omnia corrumpit ei ole tutkittu.

Valitusten tutkittavaksiottaminen

IPK:n valitus

40 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Yhteisöjen tuomioistuin voi milloin tahansa omasta aloitteestaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, tai se voi todeta asianosaisia kuultuaan, että kanteesta on tullut perusteeton ja lausunnon antaminen asiassa raukeaa; päätös tehdään tämän työjärjestyksen 91 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti."

41 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa määrätään seuraavaa:

"Yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen lopullisiin päätöksiin sekä päätöksiin, joilla tehdään vain osittainen asiaratkaisu taikka joilla ratkaistaan

prosessiväite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä tutkittavaksi ottamatta, voidaan hakea muutosta yhteisön tuomioistuimelta kahden kuukauden kuluessa sen päätöksen tiedoksiantamisesta, jota vastustetaan.

Muutosta voivat hakea kaikki asianosaiset, joiden vaatimukset on kokonaan tai osittain hylätty. — —"

42 Kuten valituksenalaisen tuomion 28 kohdasta ilmenee, IPK vaati, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaisi riidanalaisen päätöksen. Todetessaan valituksenalaisen tuomion tuomiolauselma-osassa, että tämä päätös on kokonaisuudessaan kumottava, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on näin hyväksynyt kaikki nämä IPK:n vaatimukset. Tästä seuraa, että koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole hylännyt IPK:n vaatimuksia kokonaan tai osittain, sen valituksenalaisesta tuomiosta yhteisöjen tuomioistuimeen tekemää valitusta ei voida yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan toisen kohdan määräyksen vuoksi ottaa tutkittavaksi.

43 Näin ollen kaikesta edellä lausutusta seuraa, että IPK:n valitus on jätettävä tutkittavaksi ottamatta eikä komission esittämää oikeudenkäyntiväitettä ole tarpeen tutkia.

Komission valitus

44 IPK väittää, että komission valitus on selvästikin jätettävä tutkittavaksi ottamatta. Sen mukaan komissio vetoaa nimenomaisesti vain menettelyvirheisiin. Kyse ei

kuitenkaan missään tapauksessa ole sellaisista menettelyvirheistä, joihin voidaan vedota yhteisöjen tuomioistuimelle tehtävässä valituksessa. Nämä virheet ovat vain oikeudenkäyntiin liittyvien sääntöjen rikkomisia, jotka eivät koske tuomion sisältöä, eivätkä aineellisen oikeuden soveltamisvirheitä.

45 IPK väittää myös, että epätäydellinen tai virheellinen oikeudellinen arviointi, johon komissio virheellisesti vetoaa ensimmäisen, toisen ja kolmannen menettelyvirhettä koskevan väitteensä tueksi, eivät ole tällaisia menettelyvirheitä. Tämä ilmenee siitä, että kyseinen virheellinen tai epätäydellinen oikeudellinen arviointi koskee tuomion sisältöä. Lisäksi tuomiossa on yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamisesta aiheutuvien oikeudellisten seurausten tutkimatta jättämisen vuoksi aineellinen eikä menettelyyn liittyvä virhe.

46 Lisäksi ensimmäinen, toinen, neljäs ja viides valitusperuste koskevat kysymystä IPK:n niin kutsutusta epäasianmukaisesta suorituksesta, ja ilmeisesti vilpillisessä mielessä esitettyä kysymystä lainvastaisesta salaisesta yhteistyöstä PO XXIII:n erään yksikön päällikön, 01-Pliroforiki-nimisen yrityksen ja IPK:n kesken. Kyse on siis vain tosiseikkoihin liittyvistä kysymyksistä, joita ei voida saattaa yhteisöjen tuomioistuimen tarkistettaviksi, sillä viimeksi mainitun on muutoksenhakuasioissa rajoittauduttava tarkastelemaan vain oikeudellisia kysymyksiä. Komission valituksella pyritään todellisuudessa siihen, että yhteisöjen tuomioistuin tutkisi uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esitetyt väitteet, mikä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ei ole mahdollista.

47 Tältä osin on ensinnäkin todettava, että koska kaikilla komission valitusperusteilla pyritään riitauttamaan se arviointi, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeuskysymyksistä, ja koska niillä näin ollen pyritään saamaan tarkistetuiksi sekä tosiseikkojen oikeudellinen luonnehdinta että ne oikeudelliset päätelmät, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on niistä tehnyt, IPK:n esittämä oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan kyseiset perusteet koskivat vain ensimmäisen oikeusasteen suorittamaa tosiseikkoja koskevaa arviointia, ei ole perusteltu. Lisäksi se, että komissio on luonnehtinut nämä

perusteet virheellisesti menettelyvirheiksi, ei millään tavoin vaikuta niiden tutkittavaksi ottamista koskevaan kysymykseen.

48 Toiseksi EY 225 artiklasta, yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 112 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdasta ilmenee, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi (ks. mm. asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 34 kohta; asia C-248/99 P, Ranska v. Monsanto ja komissio, tuomio 8.1.2002, Kok. 2002, s. I-1, 68 kohta, ja asia C-41/00 P, Interporc v. komissio, tuomio 6.3.2003, Kok. 2003, s. I-2125, 15 kohta).

49 Näin ollen näillä määräyksillä asetettua perusteluvelvollisuutta ei täytä sellainen valitus, jossa vain kerrataan tai toistetaan sanasta sanaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa jo esitetyt perusteet ja perustelut, sellaisetkin, joiden pohjana olevien tosiseikkojen osalta tämä tuomioistuin on tosiseikastoa määrittäessään nimenomaisesti omaksunut eri näkemyksen (ks. mm. asia C-174/97 P, FFSA ym. v. komissio, määräys 25.3.1998, Kok. 1998, s. I-1303, 24 kohta, ja em. asia Interporc v. komissio, tuomion 16 kohta).

50 Jos valittaja kuitenkin kiistää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemän yhteisön oikeuden tulkinnan tai soveltamisen, ensimmäisessä oikeusasteessa tutkittuja oikeuskysymyksiä voidaan käsitellä uudelleen valituksen yhteydessä (ks. asia C-210/98 P, Salzgitter v. komissio, tuomio 13.7.2000, Kok. 2000, s. I-5843, 43 kohta). Muutoksenhakumenettelyn tarkoitus jäisi nimittäin osaksi toteutumatta, jollei valittaja voisi tällä tavoin perustaa valitustaan perusteisiin ja perusteluihin, jotka on esitetty jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (ks. mm. em. asia Interporc v. komissio, tuomion 17 kohta ja asia C-488/01 P, Martinez v. parlamentti, määräys 11.11.2003, Kok. 2003, s. I-13355, 39 kohta).

51 Nyt esillä olevalla valituksella pyritään nimenomaan riitauttamaan se arviointi, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt useista sen ensimmäisenä oikeusasteena käsittelemistä oikeuskysymyksistä. Tässä valituksessa ilmoitetaan täsmällisesti ne riidanalaiseen tuomioon sisältyvät seikat, joita moititaan, ja ne perusteet ja perustelut, joihin se tukeutuu.

52 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 118 artiklan nojalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksestä tehdyn valituksen käsittelyyn yhteisöjen tuomioistuimessa sovelletaan kuitenkin saman työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohtaa, jossa lähtökohtaisesti kielletään uuteen perusteeseen vetoaminen asian käsittelyn kuluessa. Valitusta käsittelevän yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa on näin rajoitettu siten, että se voi tutkia ainoastaan sen arvioinnin, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä kanneperusteista (ks. asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-1981, 59 kohta; asia C-7/95 P, Deere v. komissio, tuomio 28.5.1998, Kok. 1998, s. I-3111, 62 kohta, ja asia C-352/99 P, Eridania ym. v. neuvosto, määräys 28.6.2001, Kok. 2001, s. I-5037, 52 ja 53 kohta).

53 Komissio moittii ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta tässä suhteessa siitä, että se on arvioinut riidanalaisen päätöksen perusteluja epätäydellisesti, koska se ei ole ottanut huomioon sitä, että kyseinen päätös perustuu kahteen täysin erilaiseen syyhyn, eli ensinnäkin siihen, ettei hanketta ollut saatettu päätökseen 31.10.1993, sillä kuudes ja seitsemäs vaihe puuttuivat (ks. 30.11.1993 päivätyn kirjeen 1 ja 3 kohta), ja toiseksi siihen, että IPK:n 1.–5. vaiheissa jo suorittama työ, joka oli laskutettu bruttohintaisena, oli käyttökelvotonta (ks. ko. kirjeen 2 ja 4 kohta).

54 Komissio väittää, että huolimatta siitä, etteivät sen 30.11.1993 päivätyn kirjeen 2 ja 4 kohdassa esittämät seikat koske kuudetta ja seitsemättä vaihetta, vaan hankkeen ensimmäisiä vaiheita, joiden kuluessa IPK oli suorittanut määrällisesti paljon töitä — joiden tekemiseen sillä oli ilmeisesti ollut tarpeeksi aikaa —, jotka

kuitenkin olivat merkityksettömiä, valituksenalaisessa tuomiossa viitataan yksinomaan kuudennen ja seitsemännen vaiheen suorittamatta jättämiseen, koska siinä mainitaan vain kyseisen kirjeen 1 kohta. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tutkinut komission riidanalaisessa päätöksessään mainitsemaa toista syytä maksun epäämiseen, valituksenalainen tuomio on riittämättömästi perusteltu ja siinä on oikeudellinen virhe.

55 Nyt esillä olevassa asiassa on todettava, että kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksena 45 kohdassa tuonut esille, komissio ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa väittänyt, että riidanalaisen päätöksen perustelemiseksi ja sen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan vilpittömän mielen periaatteen loukkaamisesta aiheutuvan mitättömyyden estämiseksi riittivät jo pelkästään 30.11.1993 päivätyn kirjeen 2 ja 4 kohdassa esitetyt seikat.

56 Koska ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa esitetään uusi peruste, se on näin ollen jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

57 Komissio moittii neljännessä valitusperusteessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta myös siitä, että se päätteli riidanalaisen päätöksen olevan kokonaisuudessaan mitätön vilpitöntä mieltä koskevan periaatteen loukkaamisen takia. Sen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti olettanut, että hankkeen toteuttamatta jääneiden kuudennen ja seitsemännen vaiheen taloudellinen arvo vastaa tuen maksamatta olevan toisen erän määrää, mikä merkitsee sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että hankkeen kuudennen ja seitsemännen vaiheen arvo on täsmälleen 40 prosenttia kyseisen hankkeen kokonaiskustannuksista.

58 Komissio väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt kumota riidanalainen päätös vain siltä osin kuin komissio oli siinä kieltäytynyt osallistumasta niiden kulujen rahoittamiseen, jotka IPK:lle oli laillisesti aiheutunut hankkeen kuudennesta ja seitsemännestä vaiheesta, jotka eivät sittemmin toteutuneet ajan puutteen vuoksi. Komissio väittää, että koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 93 kohdassa katsonut, että koko päätös oli kumottava, se on tehnyt oikeudellisen virheen.

59 Tältä osin on riittävää todeta, ettei komissio ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vaatinut, että riidanalainen päätös olisi kumottava ainoastaan osittain eikä esittänyt nyt käsillä olevan kaltaista kanneperustetta.

60 Tästä seuraa, että koska komissio on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimessa uuden perusteen, se ei voi moittia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, ettei se ole kumonnut riidanalaista päätöstä siltä osin kuin se koskee komission kieltäytymistä maksamasta rahoitustukea hankkeen kuudennelle ja seitsemännelle vaiheelle, ja että neljäs valitusperuste on jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

61 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että komission valitus on ensimmäisen valitusperusteen ensimmäistä osaa ja neljättä valitusperustetta lukuun ottamatta otettava tutkittavaksi.

Komission valituksen aineellinen kysymys

Toinen ja viides valitusperuste

62 Toisessa ja viidennessä valitusperusteessaan, jotka on tutkittava yhdessä ja ensiksi, komissio moittii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta yhtäältä siitä, ettei se ole ottanut huomioon yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa IPK vastaan komissio 5.10.1999 antaman tuomion 15 ja 16 kohdassa esitettyjä seikkoja, etenkään PO XXIII:n erään yksikön päällikön, 01-Pliroforiki-nimisen yrityksen ja IPK:n välisen väitetyn lainvastaisen salaisen yhteistyön merkityksen osalta.

63 Komissio väittää, että tämä salainen yhteistyö on viivästyttänyt hankkeen toteuttamista vähintäänkin helmikuuhun 1993 asti, koska hankkeen osapuolet eivät päässeet yksimielisyyteen PO XXIII:n kyseisen yksikön päällikön vaatimasta varojen ohjaamisesta kreikkalaiselle osapuolelle, mistä aiheutui hankkeen jäädyttäminen, ja koska IPK tahallaan peitteli kyseisen yksikön päällikön tekemisiä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt edellä mainitussa asiassa IPK vastaan komissio 5.10.1999 annetun yhteisöjen tuomioistuimen tuomion 15 ja 16 kohdan nojalla tarkistaa, oliko komissio näyttänyt toteen, että IPK:n oli mahdollista toteuttaa hanke tyydyttävällä tavalla kyseisistä toimista huolimatta. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen sivuuttaessaan komission väitteen siitä, ettei tällainen salainen yhteistyö ollut voinut tulla kysymykseen.

64 Komissio väittää myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toteamuksellaan, jonka mukaan se ei ole rikostuomioistuin eikä voi näin tutkia tätä salaista yhteistyötä koskevaa kysymystä, loukannut periaatetta dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est ja periaatetta fraus omnia corrumpit.

65 IPK sitä vastoin väittää, ettei PO XXIII:n yksikön päällikön, 01-Pliroforiki-nimisen yrityksen ja sen itsensä välillä ole ollut minkäänlaista lainvastaista salaista yhteistyötä. Päätöksen laillisuutta on joka tapauksessa arvioitava yksinomaan ottaen huomioon ne perustelut, jotka sen antamiselle on esitetty, ja kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, riidanalaisessa päätöksessä ei ole mitään mainintaa siitä, että IPK olisi ollut lainvastaisessa salaisessa yhteistyössä kyseisen yksikön päällikön ja 01-Pliroforiki-nimisen yrityksen kanssa.

66 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätöksen adressaatille vastaisen päätöksen perustelemisen tarkoitus on se, että yhteisöjen tuomioistuin voisi tutkia sen laillisuuden ja että asianomaiset saavat riittävät tiedot siitä, onko tämä päätös perusteltu vai onko siinä sellainen virhe, jonka nojalla sen laillisuus voidaan riitauttaa. Tästä seuraa, että perustelut on lähtökohtaisesti ilmoitettava asianomaiselle samanaikaisesti hänelle vastaisen päätöksen kanssa eikä perustelujen ilmoittamatta jättämistä voida korjata sillä, että asianomainen saa tiedon päätöksen perusteluista yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäynnin kuluessa (em. asia Michel v. parlamentti, tuomion 22 kohta).

67 EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on rajoittauduttava tutkimaan riidanalaisen päätöksen laillisuutta sen sisältämien perustelujen nojalla.

68 Komissio on nyt esillä olevassa asiassa 30.11.1993 päivätyssä kirjeessä esitetyistä syistä kieltäytynyt riidanalaisessa päätöksessä maksamasta IPK:lle vielä maksamatta ollutta 40 prosenttia tähän hankkeeseen tarkoittamastaan 530 000 ecun suuruisesta tuesta. Komissio ilmoitti IPK:lle viimeksi mainitulla kirjeellä katsovansa, että 31.10.1993 asti tehty työ ei vastannut tyydyttävästi ehdotuksessa aiottua, ja esitti tämän saman kirjeen 1–6 kohdassa yksityiskohtaisesti tämän päätöksen tekemiseen johtaneet syyt.

69 Tämän tuomion 15 kohdasta ilmenee, ettei 30.11.1993 päivätyssä kirjeessä eikä riidanalaisessa päätöksessä ole mainintaa PO XXIII:n yksikön päällikön, 01-Pliroforikin ja IPK:n välisestä salaisesta yhteistyöstä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siis perustellusti valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa ollut pitämättä tällaista salaista yhteistyötä riidanalaisen päätöksen syynä.

70 Lisäksi todetessaan, että 30.11.1993 päivätty kirje ja riidanalainen päätös eivät sisältäneet minkäänlaista mainintaa siitä, että komissio olisi katsonut rahoitustuen tulleen säännönvastaisesti myönnetyksi IPK:lle, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti päätellyt, että komission esittämää, asianomaisten lainvastaista salaista yhteistyötä koskevaa selitystä ei voida pitää lisäselvityksenä, joka on esitetty tuomioistuimessa riidanalaisen päätöksen tueksi, ja että tämän tuomion 66 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö soveltui nyt esillä olevaan asiaan.

71 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa kaikista näistä syistä oikeudellista virhettä tekemättä päätellä, että komission esittämiä, periaatteeseen fraus omnia corrumpit liittyviä väitteitä ei voitu hyväksyä. Lisäksi koska periaatteeseen dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est ei ole vedottu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, komission väitettä, jonka mukaan viimeksi mainittu on jättänyt huomiotta kyseisen periaatteen, ei voida ottaa tutkittavaksi.

72 Näin ollen komission toinen ja viides valitusperuste on osittain perusteettomina hylättävä ja osittain jätettävä tutkittaviksi ottamatta.

Kolmas valitusperuste

73 Komissio väittää kolmannessa valitusperusteessaan, joka on tutkittava seuraavaksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 64–86 kohdassa arvioinut virheellisesti ja analysoinut ristiriitaisesti sen ehdotusta siitä, että Studienkreis osallistuisi hankkeeseen.

74 Komissio katsoo, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesikin, ettei komissio ollut saattanut rahoitustuen myöntämistä riippumaan Studienkreisin osallistumisen hyväksymisestä, se katsoi, että komissio olisi voinut vaatia tällaista osallistumista määräämällä tämän suuntaisesta edellytyksestä myöntämispäätöksessään. Se vetoaa siis siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättely on ollut ristiriitaista, koska se on kuitenkin katsonut, että komission tuolloisella ehdotuksella Studienkreisin osallistumisesta loukattiin vilpittömän mielen periaatetta.

75 Tämä valitusperuste perustuu virheelliseen käsitykseen valituksenalaisesta tuomiosta.

76 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 69 kohdassa katsonut, että jos komissio olisi katsonut, että Studienkreisin osallistuminen oli olennaisen tärkeää tai toivottavaa hankkeen asianmukaiseksi toteuttamiseksi, se olisi tuen myöntämispäätöksessä voinut asettaa tällaisen ehdon. Mahdolliset hakijat olisivat tienneet, mitä on odotettavissa, ja ne olisivat voineet ryhtyä tilanteen edellyttämiin toimiin. Asiakirjoista kuitenkin ilmenee, että komissio oli tuen myöntämispäätöksessään hyväksynyt IPK:n ehdotuksen edellyttämättä, että Studienkreis olisi ollut otettava mukaan hankkeen toteuttamiseen.

77 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi valituksenalaisen tuomion 70–75 kohdassa katsonut, että komissio oli ainakin kesästä 1992 15.3.1993 asti painostanut IPK:ta, jotta Studienkreis otettaisiin mukaan hankkeen toteuttamiseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siis perustellusti todennut tämän komission harjoittaman IPK:n painostamisen olevan sellaista asiaan puuttumista, jolla estettiin IPK:ta toteuttamasta hanketta.

78 Valituksenalaisen tuomion 76–85 kohdassa se on myös katsonut, ettei komissio ollut näyttänyt toteen sitä, että huolimatta komission asiaan puuttumisista, joilla pyrittiin erityisesti Studienkreisin mukaanottamiseen hankkeeseen, IPK kykeni toteuttamaan hankkeen tyydyttävällä tavalla. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin menetteli perustellusti päätellessään kyseisen tuomion 86 kohdassa, että komissio oli loukannut vilpittömän mielen periaatetta kieltäytyessään maksamasta tuen toista osaa sillä perusteella, että hanketta ei ollut saatettu loppuun 31.10.1993.

79 Näin ollen toisin kuin komissio väittää, tätä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämää analyysiä ei voida pitää ristiriitaisena.

80 Näin ollen kolmas valitusperuste on perusteettomana hylättävä.

Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

81 Komissio moittii ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa, joka on syytä tutkia viimeiseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että se on

tuottanut IPK:lle perusteetonta etua, koska se on velvoittanut yhteisön maksamaan hyödyttömistä töistä, jotka ovat hankkeen vastaisia, tutkimatta asiaa oikeudellisesti asianmukaisella tavalla.

82 Tältä osin on syytä todeta, että yhteisöjen toimielinten toteuttamien toimenpiteiden laillisuutta valvoessaan yhteisöjen tuomioistuin julistaa EY 231 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan riidanalaisen toimenpiteen mitättömäksi, jos kanne on aiheellinen.

83 EY 233 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että toimielimen, jonka säädös on julistettu mitättömäksi, on toteutettava yhteisön tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Tällä määräyksellä kyseinen toimielin velvoitetaan huolehtimaan siitä, ettei toimea, jolla kumottu toimi korvataan, rasita kumoamistuomiossa todettu lainvastaisuus (asia C-310/97 P, komissio v. AssiDomän Kraft Products ym., tuomio 14.9.1999, Kok. 1999, s. I-5363, 56 kohta).

84 Komissio on nyt esillä olevassa asiassa jättänyt huomiotta valituksenalaisen tuomion vaikutuksen, koska tällä tuomiolla on EY 231 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kumottu riidanalainen päätös, minkä lisäksi se on jättänyt toteuttamatta ne toimenpiteet, jotka sillä on velvollisuus EY 233 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla toteuttaa tuon tuomion noudattamiseksi.

85 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kumonnut riidanalaisen päätöksen, jolla komissio epäsi IPK:lta vielä maksamatta olevan 40 prosenttia hankkeelle

myöntämästään 530 000 ecun suuruisesta tuesta. Se katsoi valituksenalaisen tuomion 94 kohdassa, että komission oli toteutettava tuon tuomion täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siis velvoitti komission huolehtimaan siitä, ettei päätöstä, jolla riidanalainen päätös korvattaisiin, rasittaisi kumoamistuomiossa todetut lainvastaisuudet. Toisin kuin komissio väittää, se ei ole velvoittanut yhteisöä myöntämään vielä maksamatta olevia 40:tä prosenttia tuesta eikä siis ole velvoittanut komissiota maksamaan töitä, jotka sen mukaan ovat hyödyttömiä ja hankkeen vastaisia.

86 Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on näin ollen perusteettomana hylättävä.

87 Koska valitusperusteet, jotka komissio on esittänyt muutoksenhakunsa tueksi, on osittain jätettävä tutkittavaksi ottamatta ja osittain perusteettomina hylättävä, valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

88 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan, jota saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi. Koska molemmat valittajat ovat hävinneet osan muutoksenhaussaan esittämistään vaatimuksista, on syytä päättää, että molemmat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitukset hylätään.**

2) **Molemmat asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Skouris Cunha Rodrigues Puissochet

Schintgen Macken

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä huhtikuuta 2004.

R. Grass V. Skouris

kirjaaja presidentti